

Ga het gesprek aan bij geldzorgen

Pro-actief hulp bieden helpt!

Tamara Madern

Preventie Alliantie

In Nederland kampen veel huishoudens met schulden. In 2018 had een op de vijf huishoudens betalingsproblemen, omgerekend 1,35 miljoen huishoudens. Vier procent van de Nederlanders gaf aan regelmatig de huur of hypotheek niet te betalen¹.

Dit zijn cijfers van voor de coronacrisis. De verwachting is dat er meer mensen moeite zullen hebben of krijgen om hun hoofd boven water te houden. Gelukkig zijn er de laatste jaren steeds minder huisuitzettingen vanwege 'betalingsachterstanden'. Woningcorporaties proberen ook op andere manieren oplossingen te vinden. Maar het gaat toch regelmatig nog mis. Van de 3.000 huisuitzettingen in 2018 was bij 80 procent de hoofdrede van de huisuitzetting huurachterstand.²

Laatste posten

Vaak is huur een van de laatste posten die niet meer betaald wordt. Mensen proberen zo lang mogelijk de huur en ook energiekosten door te betalen. Maar als schulden opstapelen, dan lukt het soms niet meer en blijven ook deze rekeningen liggen. Eerder signaleren en professionele hulp kan in veel gevallen helpen. Mensen met achterstanden melden zich vaak pas op het moment dat het schuldbedrag al ver is opgelopen. Mensen die bij de schuldhulpverlening aankloppen, hebben gemiddeld een schuld van 39.000 euro en 13 schuldeisers³. Helpen als het schuldbedrag nog laag is, kan er juist voor zorgen dat er geen achterstanden ontstaan op de vaste lasten. Schulden lopen snel op, dat komt mede door bijvoorbeeld incassokosten. Ook proberen mensen vaak het ene gat met het andere te dichten, waardoor er achterstanden op veel verschillende plekken ontstaan. Bovendien zorgen oplopende schulden ervoor dat mensen

mentaal steeds meer in beslag raken door hun schulden. Dit maakt de situatie van de schuldenaren complex en een duurzame oplossing is dan lastiger.

Schaarste

Door een gebrek aan geld ontstaat schaarste.⁴ Door deze schaarste ga je anders handelen: meer op de korte termijn en minder doelgericht. Mensen gaan zich richten op de direct ervaren gevolgen van het geldgebrek en verliezen de langere termijn en andere belangrijke zaken uit het oog. Van een afstand bekeken maken zij minder doordachte keuzes. Zo kunnen zij bijvoorbeeld een rekening van een postorderbedrijf betalen omdat dat veel druk zet, terwijl het geld eigenlijk hard nodig is om de huur te betalen. Vaak handelen mensen vanuit een vorm van crisismanagement, en werken zij niet aan een echte oplossing. Gevolg hiervan is dat de problematiek verergert en de stress oploopt.

Hulp

Mensen kunnen dus vaak heel goed hulp gebruiken bij het regelen van hun schulden, zoals hulp van een wijkteam. Maar mensen melden zich vaak laat door schaamte of doordat zij niet weten dat er hulp is. Belangrijk dus om mensen proactief te benaderen en geldzorgen te signaleren. Voor de gemeente Utrecht schreef ik samen met mijn collega Barbera van der Meulen de handreiking 'Zorgen over geld? Praten helpt!'. Deze handreiking bevat signalen die duiden op

geldzorgen en schulden, gespreksstarters en andere tips. Belangrijkste boodschap: wees bij signalen van geldzaken niet bang om het gesprek aan te gaan!

Tamara Madern is gespecialiseerd in financieel gedrag van mensen met schulden. Zij kan gemeenten informeren en adviseren over het eerder bereiken en ondersteunen van mensen met geldzorgen en schulden. Zij is werkzaam bij het lectoraat Schulden en Incasso aan de Hogeschool Utrecht.

Meer weten?

Neem contact op met Tamara via 06 28 41 18 36 of mail naar Preventiealliantie-impuls@radboudumc.nl of [klik hier](#) voor de website van de Preventie Alliantie.

¹ Schonewille, G., & Crijnen, C. (2019). Financiële problemen 2018, geldzaken in de praktijk in 2018-2019 deel 1. Utrecht: Nibud.

² AEDS (2019). Corporatiemonitor. Den Haag: AEDS

³ NVVK (2020). Jaarverslag 2019. Utrecht: NVVK

⁴ Mullainathan, S. & Shafir, E. (2013). Schaarste; hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen. Amsterdam: Maven.